

UPPSALA
UNIVERSITET

Reserapport, ALA Annual Conference i New Orleans samt studiebesök på universitetsbiblioteken Earl K. Long Library och J. Edgar and Louise S. Monroe Library

Ändå sedan jag studerade på ABM i Uppsala så har jag varit nyfiken på USA som föregångare inom biblioteksväsendet och vad som eventuellt kan vara likheter och skillnader i sätter att arbeta, jämfört med min bild av framförallt universitets- och högskolebibliotek i Sverige. Under min yrkesverksamma karriär har jag varit på ett fåtal konferenser, men aldrig på en bibliotekskonferens av det stora slag som American Library Associations (ALA) årliga konferens, som i år hölls den 21-26 juni i New Orleans. Därför ansökte jag om ett resestipendium från Svensk biblioteksforening för att kunna besöka konferensen samt, när jag ändå var där, passa på att besöka universitetsbiblioteken Earl K. Long (University of New Orleans) och Monroe Library (Loyola University) i New Orleans. Tanken var också att jag skulle besöka Will W Alexander Library (Dillard University) men dessvärre hann jag inte med det. Stort tack till Svensk biblioteksforening för att ni gav mig medel för att kunna korsa Atlanten och delta i en av världens största bibliotekskonferenser. Det var minst sagt en mäktig upplevelse.

ALAs årliga konferens

Föreningen American Library Association grundades 1876, men konferensen har tagit vid, om än inte årligen, så återkommande ända sedan 1853. Föreningen beskriver sina kärnvärden som:

- Extending and expanding library services in America and around the world
- All types of libraries - academic, public, school and special
- All librarians, library staff, trustees and other individuals and groups working to improve library services
- Member service
- An open, inclusive, and collaborative environment
- Ethics, professionalism and integrity
- Excellence and innovation
- Intellectual freedom
- Social responsibility and the public good¹

Den årliga konferensen är en bred konferens som lockar tusentals besökare, i år med över 1200 programpunkter för alla tänkbara aspekter av biblioteksverksamhet. Jag spenderade ett antal timmar bara att välja ut vad jag skulle delta i och sätta ihop ett överskådligt konferensschema. Givetvis höll

¹ American Library Association. *About Ala*. u.å., <http://www.ala.org/aboutala/> [hämtad 2018-06-23].

inte schemat, jag hade varit lite väl entusiastisk när det kom till ämnen som intresserade mig. Jag försökte att hålla mig till punkter som var riktade till akademiska bibliotek, med fokus på referensarbete, digitalisering och samlingsbyggande, vilket tillhör det som jag själv arbetar med på Uppsala universitetsbibliotek. Förutom detta fanns också en stor poster-utställning samt en utställningshall, där det bland annat anordnades en mängd författarsamtal, i skrivande stund 345 tillfällen, förlag gjorde reklam, bibliotek hade informationsbås och så vidare. Här kommer ett axplock från de föreläsningar, seminarier och utställningar jag faktiskt hann med. Fullständigt program finns att tillgå på konferensens webbplats.² Där ska också presentationerna laddas upp, i sinom tid.

Konferensen

Jag inledde konferensen med att gå på en så kallad ”International Librarians Orientation”, där jag fick tips och råd om hur jag på bästa sätt kunde ta mig an denna enorma konferens. Jag passade också på att nätverka och på plats fanns folk från bland annat Afghanistan, Åland, Brasilien, China, Danmark, Frankrike med mera. Jag fick också under konferensens gång veta att jag inte var ensam svensk! Det fanns två till, varav jag umgicks en del med en: Lovisa Cottrell från Stockholms universitetsbibliotek.

Michelle Obama

Michelle Obama kräver knappast en närmre presentation. Hon fick äran att öppna årets konferens och stämningen var mycket god. Folk dansade och hurrade, under en lång tid. Här fick jag en bra plats, ganska långt fram, mellan två amerikanska bibliotekarier. Obama var där för att prata om sin relation till läsning och dessutom göra reklam för sin bok. Dessutom talade hon en hel del om hur det var för henne att gå från en framgångsrik karriärskvinna, till att reduceras till en hustru till en mäktig man. Hon kände att hon bara blev någonting i relation till sin make, Barack Obama. Mycket intressant, faktiskt.

New Discoveries in Reference: The 24th Annual Reference Research Forum

Vad jag förstod det som, så var detta en årligt återkommande punkt där bibliotekarier och forskare presenterar ny forskning inom ämnet referensarbete på bibliotek. Det togs upp flera intressanta punkter, men framförallt fastnade jag för föredraget *Reference on demand; testing an "uber reference" service* som hölls av Brian D. Moss från University of Kansas Libraries. Vid hans arbetsplats så testade de under en period att låta studenterna, vid behov, ringa eller skicka ett sms efter en bibliotekarie. Moss förklarade att det vid hans universitetsbibliotek kommer tusentals studenter varje år, men att de mest använder det som arbetsplats, utan att fråga om någon hjälp av bibliotekarierna. Personalen frågade sig då varför det är så? Behövs inte bibliotekarierna på det sättet? ”Why won't they talk to us?” utropade Moss. Ett visst antal personer som då arbetade med detta skulle svara och uppge på ett ungefär hur lång tid det skulle ta innan bibliotekarien kom dit (det handlade om några minuter), eftersom de var rädda att studenterna kanske skulle ledsna på att vänta om de inte visste att det ändå tog några minuter. De affischerade runt om i biblioteket och på campusområdet. Vid slutet av testperioden kom resultatet: det hade inte inkommit en enda fråga! Nu frågar de sig på biblioteket om det är så att deras chatt, som är bemannad av bibliotekarier, kanske räcker för studenterna? Eller är de för blyga? Redovisningen av detta projekt, även om det inte föll så väl ut, var väldigt roligt att lyssna på och de lovade att återkomma när de kommit längre in i sin analys och dessutom anpassat sin ”Uber-bibliotekarie” ytterligare.

²American Library Association, *ALA Annual Conference & Exhibition*, u.å., <https://2018.alaannual.org/> [hämtad 2018-06-23]

Fake news or Free Speech: Is there a right to be misinformed?

Ett föredrag precis så intressant som titeln tillåter, och relevant även hos oss i Sverige. James LaRue, American Library Association; Nicole Cooke, University of Illinois; Damaso Reyes; The News Literacy Project; Joyce Valenza; Rutgers University och Mary Minow, Harvards University diskuterade hur så kallade "fake news" alltid har varit en del av samhället, men att skillnaden nu är att dessa nyheter sprids snabbare genom bland annat sociala medier. Var och en hade en egen presentation men jag fastnade på frågan som flera av dem tog upp: vad är egentligen fejkade nyheter och hur förhåller det sig egentligen till yttrandefriheten? Vad får en egentligen tycka och säga offentligt? Som väntat kom ingen med något egentligt svar, förutom att det är viktigt att ställa sig kritisk till nyheter och, framförallt för oss bibliotekarier, se till att lära ut detta till allmänheten. Intressant var också ett exempel på en man som just nu är inblandad i flera stämningar: Alex Jones. Han sprider medvetet felaktig information via sociala medier. Se gärna exempel av detta på YouTube. Efter föredraget blev det diskussion med hela gruppen som var där, bibliotekarier och assistenter från både högskole-, skol- och folkbibliotek. Det var intressant att höra hur tankegångarna gick i den amerikanska kontexten och jag ville inte påstå att den skiljde sig nämnvärt från hur jag uppfattar dagens svenska diskussion kring detta. Problemet med fejkade nyheter är ju ingen nyhet för oss i Sverige och frågan om källkritik kan väl, på grund av detta, vara viktigare än någonsin.

Breaking Down Barriers: Serving the First-Generation Student in Today's Academic Library

Xan Arch, University of Portland och Isaac Gilman, Pacific University presenterade sina resultat från ett forskningsprojekt som handlade om vilka utmaningar första generationens studenter kunde möta i dels akademiska bibliotek, men också i den akademiska sfären som helhet. Med första generationens studenter menade Arch och Gilman studenter som kommer från familjer där ingen av föräldrarna har studerat efter gymnasiet och där de kanske är först i familjen att studera på en högre nivå. Hur kan biblioteken vara med och förenkla för dessa studenter? De ville se vad som erbjuds nu, vad studenterna behöver och hur biblioteket kan hjälpa dem. De intervjuade både studievägledare och studenter samt skickade ut enkäter till universitets- och högskolebibliotek. De kunde utskilja tre vanliga teman hos studenterna som de intervjuade. Jag har fritt översatt dem till följande: behov av en mentor (exempelvis andraårsstudenter som kan visa hur det går till), navigera i universitets- och högskolevärlden med allt vad det innebär samt handledning. Andra teman, som framförallt kom fram från intervjuerna med studievägledarna var det sociala, saknaden av hem och familj och finansiell stress. Slutligen presenterade Arch och Gilman några rekommendationer till oss bibliotekarier.

Handledning (Tutoring): Biblioteket kan hålla i introduktioner för nya studenter, de bör lära ut "information literacy", kanske erbjuda skrivstugor med mera.

Sociala livet (Social & Cultural): Biblioteket kan anställa mångkulturellt, se över hur vilka begrepp de använder sig av i sin marknadsföring och kompetensutveckla sina anställda om hur de på bästa sätt kan bemöta nya studenter och då framförallt första generationens studenter.

Hem och familj (Home & Family): Biblioteket kan ha en välkomnande miljö, men också bjuda in föräldrarna till att delta i biblioteksintroduktioner, kanske göra en speciell biblioteksguide för dem samt uppdatera ofta, via exempelvis nyhetsbrev, sociala medier med mer.

Navigera på universitet och högskola (Navigating College): Biblioteket kan ge tips och råd hur studenterna på bästa sätt använder sig av exempelvis grupprum och läsplatser. Se till att biblioteket visas när studenterna introduceras till sitt universitet eller högskola med mer.

Finansiell stress (Financial): Biblioteket kan lära ut program som används vid olika kurser och även låna ut datorer eller annan hårdvara som kan tänkas behövas. De kan också låta arbetsgivare annonsera i biblioteket, så att studenterna kan få extrajobb men också hjälpa studenterna att söka olika stipendier.

Mentor (Mentoring & Advising): Biblioteket kan arbeta nära mentorer som universitetet, om så finns, och se till att länka samman dessa med behövande studenter. De kan också uppmana sina anställda att ställa upp som mentorer för studenterna.

Mycket av detta är ju sådant som många redan gör på sina bibliotek, men jag tyckte ändå att det var intressant att höra hur de hade kommit fram till detta och vad det är studenterna behöver hjälp med. Gissningsvis är det inte alltför olikt vår svenska kontext, när det kommer till nya studenter.

Auditorium Speaker Series featuring Carla Hayden and David S. Ferriero: The Librarian and the Archivist

Mitt favorit-föredrag, förutom Michelle Obamas inledningstal, var när Carla Hayden, Librarian of Congress och David S. Ferriero, Archivist of the United States, talade om betydelsen av insamlandet av fysisk information, alltså samlingsbyggande av olika slag, även i den digitala tid som vi befinner oss i. De talade bland annat om det ack så välbekanta tillgängliggöra och bevara för framtiden som det stora problemet och kom därför ofta in på vikten av att digitalisera, men att inte göra sig av med någonting av det fysiska. Dessutom är det finansiella en stor fråga, för hur ska de kunna digitalisera allt när det inte finns pengar att göra det för? Ett skräckexempel som de tog upp var när man på Library of Congress mikrofilmade all de amerikanska dagstidningarna och sedan slängde originalen. Dessa finns alltså inte bevarade någonstans och det har blivit ett stort problem nu när mikrofilmerna är så slitna. De försöker köpa in gamla tidningslägg från privata samlare, men de har också köpt från exempelvis British Library. Det som var väldigt roligt, förutom att jag fick posera tillsammans med Carla Hayden, var att höra hur deras problem är så lätta att känna igen. Digitalisering, finansiering, magasinsplats, teknologi och dess utveckling, klimatpåverkan och så vidare.

EX LIBRIS - The New York Public Library

Jag bara måste nämna denna punkt som bestod av en filmvisning där vi som var där, i en av de största konferenshallarna, fick följa med bakom kulisserna på The New York Public Library. Biblioteket består av inte mindre än NITTIOTVÅ fysiska platser, men så är det också USA:s största bibliotekskomplex.

Studiebesöken

Earl K. Long Library

University of New Orleans universitetsbibliotek heter Earl K. Long Library, byggt 1964 och döpt efter delstaten Louisianas tidigare guvernör Earl K. Long. Biblioteket är ett så kallat "depository library", som får ett exemplar av varje offentlig publikation som ges ut i staten Louisiana samt USA:s federala regering. Biblioteket är öppet även för allmänheten.

Jag inledde hela min resa till New Orleans med att besöka Earl K. Long Library. Efter en kort inledning av bibliotekarien Lindey Reno, med vilken jag hade haft kontakt med innan avresan, så gick jag på egen upptäcktsfärd. En mer guidad visning var inte möjlig vid tillfället, då många av bibliotekarierna själva var på konferensen.

J. Edgar and Louise S. Monroe Library

J. Edgar och Louise S. Monroe Library verkar som universitetsbibliotek åt Loyola University, New Orleans. Rent fysiskt består biblioteket av tre separata byggnader: Bobet Library (byggår 1913), Main

Library (byggår 1950) och J. Edgar och Louise S. Monroe Library (byggår 1999). Det är endast det senare som används just nu och bibliotek är öppet för allmänheten

Besöket på Monroe Library avslutade min hektiska konferensvecka. Där fick jag sköta mig helt själv, av samma anledning som tidigare: bibliotekarierna var upptagna med konferensen.

Slutligen...

Nu, såhär i efterhand, känner jag mig uppfylld av olika intryck. Det fanns så många programpunkter så att jag skulle behöva kлона mig själv några gånger om för att verkligen få ut allt som jag ville från den här konferensen. Jag gillade speciellt blandningen av allt, med föreläsningar och seminarier från bibliotekarier, forskare från olika fält, författare, förlag och så vidare. Och jag har nog aldrig pratat såhär mycket någonsin förut, och då pratar jag ändå mer än gärna. Många intressanta möten blev det och dessutom en hel del visitkort som utdelades.

Självklart är jag nöjd, men jag kan ändå inte skaka av mig känslan av att det fanns så mycket mer där, som jag tyvärr inte hann med. En upplevelse av detta slag går inte riktigt att förmedla i en konferensrapport, den måste en vara på plats för att riktigt greppa! Jag vill verkligen rekommendera fler att åka dit, dels för själva upplevelsen men också för att visa upp lilla Sverige i den stora kontexten USA. Många jag pratade med var intresserade av Sveriges biblioteksvärld och alla tyckte att det var imponerande med en nationell biblioteksforening som kunde dela ut stipendier av detta slag. The Librarian of Congress själv, Carla Hayden, tyckte att jag borde delta i nästa års konferens som tar vid i Washington. Och vem vet, kanske filar jag på en egen presentation just nu...